

VID

Studieplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid

60 studiepoeng

Advanced Programme in Mental Health Care

60 ECTS

Fakultet for helsefag

Faculty of Health Studies

VID Oslo/Sandnes

Godkjent 22. mars 2018 av Utdanningsutvalget

Approved 22 March 2018 by The Education Committee

Innholdsfortegnelse

Innhold

1. Presentasjon av studiet	1
2. Målgruppe og opptakskrav	3
3. Læringsutbytte	3
4. Arbeids- og undervisningsformer	5
5. Internasjonalisering	7
6. Praksisstudier.....	7
7. Vurderingsformer.....	7
8. Studiets oppbygning.....	8
9. Nøkkelinformasjon om studiet	9
Emnebeskrivelser.....	13
Perspektiver på psykisk helsearbeid	13
Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis	16
Kunnskapsformer og terapeutisk samhandling.....	18
Systematisk kunnskapsutvikling i profesjonell praksis.....	21
Relasjonskompetanse i et psykososialt perspektiv.....	24

1. Presentasjon av studiet

Bakgrunn for studiet og profil

Videreutdanning i psykisk helsearbeid er et tverrfaglig studietilbud ved Fakultet for helsefag. Utdanningen skal bidra til å utvikle teoretisk refleksjon, kunnskapsbasert praksis og forskningsbasert kunnskap innen psykisk helsearbeid.

Psykisk helsearbeid ble introdusert som begrep i Opptappingsplan for psykisk helse 1999-2008 (St.meld. nr. 25, 1996-97) og ble betegnelsen for en ny tverrfaglig videreutdanning i fagfeltet som ble etablert i Norge i 1998. Den helsepolitiske utdanningsreformen utfordret den daværende tradisjonelle «psykiatrien». Hensikten var å bidra til å sikre et felles forståelsesgrunnlag og ønske om en anerkjennelse av større tverrfaglighet i tjenestene, og med brukermedvirkning som et overordnet mål. Brukermedvirkning er fremhevet som en forutsetning for godt psykisk helsearbeid og er senere fulgt opp i den nasjonale strategien for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenestene («Og bedre skal det bli!» 2005 – 2015). Regjeringens strategi for god psykisk helse («Mestre hele livet» 2017- 2022) understreker betydningen av å skape et samfunn som fremmer mestring, tilhørighet og opplevelse av mening. Et godt psykisk helsearbeid vil i framtiden være avhengig av evnen til å tilpasse seg disse endrede forventningene og rammevilkårene.

Opptappingsplanens faglige fundament innebærer et endret fokus fra et sykdomsperspektiv til et helsefremmende perspektiv med vekt på læring, mestring, frivillighet, likeverd, autonomi og brukermedvirkning. Verdigrunnlaget understrekes i Opptappingsplanen gjennom et ønske om «et varmere og mer menneskelig samfunn som bygger på mennesker som viser medmenneskelighet, har omsorg for de svakeste, tar ansvar for hverandre, for miljøet og for kommende generasjoner» (St prp nr. 63 (1997-1998)). Studiet bygger på disse kjerneverdiene, noe som er i samsvar med VIDs verdier om «helhetlig menneskesyn, solidarisk engasjement og fremtidsrettet kunnskap» (Strategiplan VID 2018 -2028).

Videreutdanning i psykisk helsearbeid vektlegger et humanistisk kunnskapssyn. Vi er opptatt av at mennesket må forstås som en autonom, handlende og intensjonal helhet, men også som avhengig og sårbart. Derfor er det viktig å tilstrebe å gjøre personen som søker hjelp jevnbyrdig med den profesjonelle, for å frigjøre vedkommendes evner, krefter og ressurser. Studiet er opptatt av å reflektere over forståelsen av egen makt som profesjonsutøver og kunnskap om forhold som kan hindre gjennomføring av godt psykisk helsearbeid.

I studiet har vi hovedsakelig valgt å bruke betegnelsen «mennesker med psykiske helseproblemer», og har mindre vektlegging av diagnoser da psykisk sykdom som begrep ofte oppfattes problematisk. Vi støtter behovet for et kritisk perspektiv på ulike kunnskapssyn i psykisk helsearbeid, en større anerkjennelse av tverrfaglighet i feltet og legitimering av de erfaringer mennesker med psykiske helseproblemer har.

Studiets fag- og kjerneområder

Studieplanen for studiet bygger på rammeplan med tilhørende forskrift fastsatt 1. desember 2005 (Utdannings- og forskningsdepartementet). Videreutdanningen er tverrfaglig i sitt innhold og i sin organisering. På denne bakgrunn vil utdanningen tematisere forholdet mellom et helhetlig menneskesyn og den økende fragmentering og spesialisering i helse- og sosialsektoren. Utdanningen fremholder tverrfaglighet som en mulig måte å motvirke sektortenkning i praksis.

Psykisk helsearbeid tar utgangspunkt i det sosiale og det relasjonelle. Det representerer et fagperspektiv og en flerfaglig og tverrfaglig aktivitet både i spesialisthelsetjenesten (psykisk helsevern) og i psykisk helsetjeneste på kommunalt nivå (Sammen om mestring, Helsedirektoratet 2014). Psykisk helsearbeid blir på denne bakgrunn forstått som et flervitenskapelig og tverrfaglig utdannings-, forsknings- og arbeidsfelt. Det innebærer en anerkjennelse av andre fagfelts betydning både i forståelsen og utøvelsen av psykisk helsearbeid som omfatter helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering i møte med mennesker med psykiske helseproblemer og livsutfordringer.

Som en konkretisering av videreutdanningens helsefremmende profil har vi valgt å ta utgangspunkt i Aron Antonovsky sin salutogenesemodell om betydningen det har for mennesker å oppleve mening og sammenheng i sin tilværelse. Den grunnleggende forståelsen kan bidra til å realisere menneskers iboende muligheter og psykiske helse på individ-, familie-, nettverks- og samfunnsnivå i et livsløpsperspektiv. Å forstå mennesker i et livsløpsperspektiv gir oss kunnskaper om hvordan egen barndom, oppvekst, familieforhold, skole, arbeid, kulturelle og sosioøkonomiske betingelser kan påvirke livserfaringer i voksen alder. Ut fra et slikt perspektiv ser vi det som nødvendig å ha kunnskap om menneskers livserfaringer i ulike faser av livet for å forstå personens nåværende livssituasjon.

Studiet vektlegger betydningen av omgivelser og hverdagsliv, og hvordan den enkeltes sosiale og materielle vilkår kan være en støtte så vel som et hinder. En slik kontekstuell forståelse innebærer å ha et «innenfraperspektiv», hvor vi er mindre opptatt av årsak til symptomene, og ønsker å fremme personens forståelse og erfaringer med utfordringene.

Videreutdanning i psykisk helsearbeid tilbyr i 2. studieår en tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid tilsvarende 30 studiepoeng (av hele studiets 60 studiepoeng). Begrepet *psykososialt arbeid* indikerer at psykisk helsearbeid omhandler både psykologiske, kulturelle og sosiale aspekter av menneskers liv, helse og lidelse. Psykososialt arbeid omhandler også tiltak på samfunns- og politisk nivå, slik som rettigheter, ressurser og tilgjengelighet til bolig, arbeid, personlig økonomi og aktivitetstilbud.

Kunnskapsformidling er ikke verdinøytral. Som utdanningsinstitusjon ser vi det derfor som nødvendig og ønskelig å opprettholde en løpende refleksjon om egne verdier og interesser. Utdanningen legger vekt på å stimulere studentenes selvrefleksjon gjennom faglig veiledning, praksisstudier og ulike refleksjonsmetoder knyttet til undervisning og gruppearbeid.

Arbeids- og yrkesmuligheter etter endt utdanning

Videreutdanning i psykisk helsearbeid kvalifiserer helse- og sosialarbeidere til forebyggende samarbeid, helsefremmende samarbeid og behandlingssamarbeid med mennesker med ulike former for psykiske helseproblemer innenfor offentlige, private og frivillige organisasjoner som fordrer kompetanse i psykisk helsearbeid (eks. stillinger i kommuner, bydeler og helseforetak).

Utdanningen kvalifiserer til stillinger som psykiatrisk sykepleier og/eller psykisk helsearbeider og til videre kvalifisering som klinisk sosionom, klinisk spesialist etc. (avhengig av eget fagforbund/profesjon).

2. Målgruppe og opptakskrav

Målgruppen for studiet er personer med helse- og sosialfaglig utdanningsbakgrunn og relevant yrkespraksis som ønsker å videreutvikle sin relasjonskompetanse og få fordypet kunnskap i psykisk helsearbeid. Opptak til studiet reguleres av lov 1. april 2005 om universiteter og høyskoler § 3-6, forskrift 1. desember 2005 nr. 1384 til rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid § 9, samt forskrift av 12. desember 2016 nr.1595 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høgskole § 6.

Opptak til studiet skjer på grunnlag av:

- Bachelorgrad (180 studiepoeng) eller annen grad eller utdanning på tilsvarende nivå av minimum tre års omfang innenfor helse- og sosialfag.
- Søkere med en annen 3-årig eller universitetsutdanning kan etter særskilt vurdering tas opp.
- Minst ett års relevant yrkespraksis i 100 % stilling etter fullført bachelorutdanning.

Søkere som ikke oppfyller de ordinære opptakskravene kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Det er en forutsetning at søkere/studentene har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper i tråd med forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak i høgre utdanning § 2-2.

Dersom søkergrunnlaget nødvendiggjør det, kan følgende legges til grunn for opptak:

- Sikre en tverrfaglig sammensetning av studentgruppen.
- Prioritere søkere som representerer en tverrfaglig gruppe fra et og samme arbeidssted.

Opptakskomiteé kan fravike rangeringsreglene i utfyllende bestemmelser (utfyllende bestemmelser for opptak ved VID vitenskapelige høgskole 6. desember 2017) i den grad det er nødvendig for å oppfylle disse kriteriene.

Krav til studenten i utdanningsperioden:

I de to årene utdanningen pågår må studenten være i et arbeidsforhold hvor hun eller han arbeider minimum 50 % i direkte pasient- eller klientarbeid. Det kliniske arbeidet skal være i forhold til mennesker med psykiske helseproblemer og/eller som er i vanskelige livssituasjoner.

Parallelt med dette skal studenten gjennomføre faglig veiledning med varighet på minimum 60 timer i løpet av de to studieårene (jfr. punkt 4). Eventuelle utgifter til veiledning kommer utenom studieavgiften.

3. Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsen er lagt på 2. syklus (masternivå) i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. En kandidat med fullført videreutdanning i psykisk helsearbeid har følgende totale læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om menneskets utvikling, forståelse for menneskelig mangfold og risiko for utvikling av psykiske helseproblemer i lys av det samfunn og kultur mennesket er en del av.
- Har avansert kunnskap om ulike begreper, teorier og forståelsesmodeller når det gjelder psykiske helseproblemer, og kan forholde seg analytisk til disse og se konsekvenser for behandling.
- Har inngående kunnskap om faglige, etiske og juridiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid.
- Har inngående kunnskap om helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering av psykiske helseproblemer og lidelser.
- Har inngående kunnskap om relasjons- og samhandlingsprosesser i psykisk helsearbeid.
- Har inngående kunnskap om betydningen av et sammenhengende og helhetlig tjenestetilbud for enkeltmennesket, familien og nettverket.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan analysere og forholde seg refleksivt til egen personlige og faglige kompetanse.
- Har evne til å identifisere og kritisk analysere problemstillinger knyttet til egne erfaringer innen psykisk helsearbeid.
- Kan anerkjenne og sette seg inn i andres opplevelser og de konsekvenser psykiske helseproblemer kan ha.
- Kan etablere relasjoner med mennesker med psykiske helseproblemer og deres familier og nettverk med utgangspunkt i deres ressurser, ønsker og behov.
- Kan håndtere ulike terapeutiske situasjoner, metoder og tilnærminger for å kunne samhandle med mennesker med psykiske helseproblemer.
- Har evne til å møte og ivareta eksistensielle, religiøse og kulturelle behov i psykisk helsearbeid.

Generell kompetanse og informasjonskompetanse:

Kandidaten

- Har inngående evne til kritisk refleksjon og etisk refleksjon i psykisk helsearbeid.
- Kan formidle, gi undervisning og veiledning om psykisk helsearbeid.
- Er bevisst på de verdimeslige prioriteringer som styrer både forskning og klinisk arbeid innen psykisk helsearbeid.
- Kan anvende arbeidsmåter som kan tilføre lokalsamfunnet kunnskap om psykiske helseproblemer.
- Har evne til å systematisere, kritisk vurdere og formidle skriftlig og muntlig forskning og erfaringsbasert kunnskap i psykisk helsearbeid.
- Har informasjonskompetanse på et avansert nivå slik at man kan søke etter og bearbeide kunnskap, og arbeide selvstendig med vitenskapelige tekster innenfor etablerte normer for akademisk redelighet.

4. Arbeids- og undervisningsformer

Arbeids- og undervisningsformene i studiet skal legge til rette for at kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse integreres i profesjonell praksis. Utdanningen arbeider etter en pedagogikk der studentene tar i bruk egne erfaringer, kunnskap og refleksjoner som sentrale elementer i læringsprosessen. Dette gjøres ved bruk av reflekterende prosesser, skriftliggjøring av praksiserfaringer samt aktiv bruk av de personlige relasjonene mellom studentene.

Innholdsmessig vil utdanningsprofilen være tverrprofesjonell hva angår tema, pedagogiske metoder og undervisning i den felles innholdsdelen. I den tverrfaglige fordypningen vil en ivareta og videreutvikle forholdet mellom det tverrprofesjonelle og det fagspesifikke i form av fordypningspraksis, brukerrettet praksis samt ferdighetstrening. Dette skjer gjennom ulike gruppesammensetninger, gjennom tverrfaglig veiledning og gjennom fordypningspraksis.

Undervisningstilbudet skal stimulere studentene til engasjement og aktiv læring. Et godt læringsutbytte vil avhenge av studentenes egen innsats, individuelt arbeid og samarbeid med veileder og medstudenter. Arbeidsformene innebærer at studentene arbeider med stoffet teoretisk og klinisk mellom ukesamlingene.

Ulike læringsmetoder blir benyttet gjennom studietiden.

Studentene får oppfølging i studietiden gjennom skriftlig og muntlig tilbakemelding fra lærere på aktuelle arbeidskrav, gjennom veiledning på oppgaver, og ved at studentene vurderer hverandres arbeid og gir hverandre tilbakemelding.

Under gis en nærmere beskrivelse av de mest anvendte arbeids- og undervisningsformene i studiet:

Forelesninger

Relevant fagstoff introduseres gjennom forelesninger. Det legges som regel opp til dialog og aktiv studentdeltakelse. Forelesningene foregår hovedsakelig på norsk. Andre skandinaviske språk, samt engelsk språk kan forekomme.

Basisgrupper

Studentene inndeles i basisgrupper basert på geografiske hensyn. I disse gruppene arbeider studentene mellom og under samlingene med aktuelle problemstillinger i studiet.

Studentene velger selv en hensiktsmessig arbeidsform utenom samlingene for dette arbeidet. Det gis anledning til å presentere faglige temaer for medstudenter og lærer. Det vil kunne gi lærer mulighet til å forstå studentenes kontekst.

Seminarer

Seminarer blir arrangert med studentaktive former. Her blir egen relasjons-, omsorgs- og samarbeidskompetanse vektlagt gjennom ulike øvelser og rollespill. Seminarene skal bidra til økt faglig kunnskap, kritisk refleksjon og selvrefleksjon.

Tverrfaglig veiledning

Det stilles krav om at studentene skal ha *minimum 56 timer à 45 minutter faglig gruppeveiledning gjennom hele utdanningsperioden*. Veiledningsgruppen skal bestå av ulike profesjoner og skal som hovedregel være satt sammen av medstudenter i psykisk helsearbeid. Veiledningen skal være klinisk rettet. Fokus er det profesjonelle og personlige forholdet mellom student, bruker/klient, familie og andre samarbeidspartnere.

Veilederens oppgave er blant annet å hjelpe studenten til å knytte teori fra utdanningen til sin kliniske praksis. Det anbefales at studenten informerer veileder om utdanningens innhold og progresjon.

Høgskolen rekrutterer veiledere og organiserer veiledningen. For at studenten skal kunne få tildelt karakterutskrift som bekreftelse på avsluttet og bestått utdanning, må veileder utstede en bekreftelse på at veiledningsforholdet er gjennomført og avsluttet i henhold til kravene.

Selvstudier

Det forventes at studentene selv må tilegne seg kunnskaper om temaer som ikke blir presentert gjennom forelesninger. Selvstudier gir muligheter for selvrefleksjon og egenaktivitet på områder studentene ønsker å fordype seg mer i.

Obligatoriske aktiviteter

Arbeidskrav er ulike former for obligatoriske aktiviteter som settes som vilkår for å fremstille seg til eksamen. Arbeidskrav i studiet kan være obligatorisk tilstedeværelse (nærværsplikt), tverrfaglig veiledning, refleksjonsnotat, oppgaveveiledning, praksisveiledning, muntlige presentasjoner og skriftlige oppgaver. Kravene gjennomføres i gruppe eller individuelt.

Godkjenning

Arbeidskrav vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent arbeidskrav kan studenten forbedre sitt arbeidskrav og levere på nytt inntil to ganger. Alle arbeidskrav må være godkjent for at studenten kan avlegge eksamen i det aktuelle emnet.

Tilstedeværelse

For at studenten skal tilegne seg kunnskaper og ferdigheter gjennom gruppeprosesser og samarbeid, er det obligatorisk deltagelse i store deler av studiet. Studentene må oppfylle følgende krav før karakterutskrift kan hentes ut:

- Deltatt på all teoriundervisning med maksimum 20 % fravær i hvert emne.
- Ved fravær over 20 % må studenten utføre et pålagt arbeidskrav.
- Gjennomført minimum 240 arbeidstimer over 8 ukers praksis med maksimum 10 % fravær. Fravær utover dette godkjennes ikke, og må tas igjen.
- Gjennomført minimum 60 timer tverrfaglig veiledning i løpet av utdanningstiden med maksimum 10 % fravær.

5. Internasjonalisering

Studiet integrerer en interkulturell og global forståelse av psykisk helsearbeid i et internasjonalt perspektiv gjennom pensum og aktuelle undervisningstemaer. Respekt for andres kultur og meninger hos mennesker med psykiske helseproblemer vil kunne bidra til økt kultursensitivitet og forståelse av psykisk helsearbeid i dagens flerkulturelle samfunn.

VID vitenskapelige høyskole har samarbeidsavtaler med flere utdanningsinstitusjoner. Studenter har mulighet til utveksling i 3. semester i forbindelse med praksisstudier. Hvis utveksling er ønskelig, må dette søkes om.

6. Praksisstudier

Rammeplanen stiller krav om at veiledet praksis og ferdighetstrening utgjør minimum 15 studiepoeng i fordypningsenheten.

Veiledet praksis kan finne sted på samme arbeidsplass som studenten arbeider til daglig, eller annen godkjent praksisplass. Praksis skal hovedsakelig foregå på dagtid eller i vanlig turnusarbeid over 8 uker, totalt 240 timer, og er veiledet av en praksisveileder.

Praksisveileder skal ha utdanning innen fagfeltet. Studenten skal ha avtale om én time veiledning per uke med praksisveileder.

Praksisperioden dokumenteres gjennom evalueringsskjema, refleksjonsnotat og en skriftlig praksisrapport i form av en bestått oppgave.

7. Vurderingsformer

Eksamen avholdes i henhold til forskrift av 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole. Vurderingsformene gjengis under beskrivelsen av det enkelte emnet. Det vektlegges at vurderingsformene bygger på studentenes arbeid i det enkelte emnet. Det avlegges eksamen i hvert emne.

Vurderingsuttrykket i de ulike emnene er enten gradert karakter A-E for bestått, F for ikke bestått eller bestått/ikke bestått. Vurderingene fra alle emnene inngår på karakterutskriften.

I hovedsak vil det benyttes ekstern sensur enten ved gjennomgang av besvarelser eller ved gjennomgang og godkjenning av eksamensordningen. Ved klage på sensur blir ekstern sensor alltid benyttet. Ved sensur benyttes i hovedsak to sensorer.

8. Studiets oppbygning

Videreutdanningen er utformet innenfor og i tråd med bestemmelser i:

- Rammeplan og forskrift for videreutdanning i psykisk helsearbeid. Fastsatt 1. desember 2005 av Utdannings- og forskningsdepartementet.
- Lov av 1. april 2005 nr 15. om universitet og høyskoler.
- Forskrift 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole.

1. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
VUPS5010	Perspektiver på psykisk helsearbeid	10	Høst	O
VUPS5020	Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis	5	Høst	O
VUPS5030	Kunnskapsformer og terapeutisk samhandling	15	Vår	O
2. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
VUPS6010	Systematisk kunnskapsutvikling i profesjonell praksis	15	Høst	O
VUPS6020	Relasjonskompetanse i et psykososialt perspektiv	15	Vår	O
*O=obligatorisk emne, V=valgemne				

9. Nøkkelinformasjon om studiet

Navn på studieprogrammet: Videreutdanning i psykisk helsearbeid	Engelsk navn på studieprogrammet: Advanced Programme in Mental Health Care	
ISCED-kode:		
Studieprogramkode: Antall studiepoeng: 60 Undervisningsspråk: Norsk Praksisstudier: Ja	Kvalifikasjonsnivå: 2. syklus (mastergrad) Grad etter avsluttet studium: Videreutdanning i psykisk helsearbeid Organisering av studiet: Deltid (50 % studiebelastning) Praksisomfang: 8 uker	
Normert studietid: 2 år	Studieåret starter: Høst	Undervisningssted: Oslo

Målgruppe og opptakskrav

Målgruppen for studiet er personer med helse-/sosialfaglig utdanningsbakgrunn og relevant yrkespraksis som ønsker å videreutvikle sin relasjonskompetanse og få fordypet kunnskap i psykisk helsearbeid. Opptak til studiet reguleres av lov 1. april 2005 om universiteter og høyskoler § 3-6, forskrift 1. desember 2005 nr. 1384 til rammeplan for videreutdanning i psykisk helsearbeid § 9, samt forskrift av 12. desember 2016 nr.1595 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole § 6.

Opptak til studiet skjer på grunnlag av:

- Bachelorgrad (180 studiepoeng) eller annen grad eller utdanning på tilsvarende nivå av minimum tre års omfang innenfor helse- og sosialfag.
- Søkere med en annen 3-årig eller universitetsutdanning kan etter særskilt vurdering tas opp.
- Minst ett års relevant yrkespraksis i 100 % stilling etter fullført bachelorutdanning.

Søkere som ikke oppfyller de ordinære opptakskravene kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Det er en forutsetning at søkere/studentene har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper i tråd med forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak i høgere utdanning § 2-2.

Dersom søkergrunnlaget nødvendiggjør det, kan følgende legges til grunn for opptak:

- Sikre en tverrfaglig sammensetning av studentgruppen.
- Prioritere søkere som representerer en tverrfaglig gruppe fra et og samme arbeidssted.

Beskrivelse av studieprogrammets innhold og profil

Studiets fagområde er psykisk helsearbeid. Studieplanen for studiet bygger på rammeplan med tilhørende forskrift fastsatt 1. desember 2005 (Utdannings- og forskningsdepartementet). Psykisk helsearbeid tar utgangspunkt i at mennesket er et relasjonelt og sosialt vesen. Det representerer et fagperspektiv og en flerfaglig og tverrfaglig aktivitet både i spesialisthelsetjenesten (psykisk helsevern) og i psykisk helsetjeneste på kommunalt nivå (Sammen om mestring; Helsedirektoratet 2014). Psykisk helsearbeid blir på denne bakgrunn forstått som et flervitenskapelig og tverrfaglig utdannings-, forsknings- og arbeidsfelt. Det innebærer en anerkjennelse av andre fagfelts betydning både i forståelsen og utøvelsen av psykisk helsearbeid som omfatter helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering i møte med mennesker med psykiske helseproblemer og livsutfordringer.

Videreutdanning i psykisk helsearbeid vektlegger et humanistisk kunnskapssyn. Derfor er det viktig å tilstrebe å gjøre personen som søker hjelp jevnbyrdig med den profesjonelle slik at vedkommendes evner, krefter og ressurser kan frigjøres. Studiet er opptatt av å reflektere over forståelsen av egen makt som profesjonsutøver og kunnskap om forhold som kan hindre gjennomføring av godt psykisk helsearbeid.

Som en konkretisering av videreutdanningens helsefremmende profil har vi valgt å ta utgangspunkt i Aron Antonovsky sin salutogenesemodell om betydningen det har for mennesker å oppleve mening og sammenheng i sin tilværelse. Den grunnleggende forståelsen kan bidra til å realisere menneskers iboende muligheter og psykiske helse på individ-, familie-, nettverks- og samfunnsnivå i et livsløpsperspektiv. Å forstå mennesker i et livsløpsperspektiv gir oss kunnskaper om hvordan egen barndom, oppvekst, familieforhold, skole, arbeid, kulturelle og sosioøkonomiske betingelser kan påvirke livserfaringer i voksen alder.

Videreutdanning i psykisk helsearbeid tilbyr i 2. studieår en tverrfaglig fordypning i psykososialt arbeid tilsvarende 30 studiepoeng (av hele studiets 60 studiepoeng). Psykososialt arbeid har som siktemål å fremme enkeltmenneskets ressurser, mestring og dets behov for tilknytning og fellesskap i et familie- og nettverksperspektiv. Psykososialt arbeid omhandler også tiltak på samfunns- og politisk nivå, slik som rettigheter, ressurser og tilgjengelighet til bolig, arbeid, personlig økonomi og aktivitetstilbud.

Studiet fokuserer på grunnleggende verdispørsmål. Forholdet mellom beskrivelse, forståelse og behandling av psykiske helseproblemer blir reflektert i teoriundervisning så vel som i den kliniske delen av praksisstudiene og gjennom tverrfaglig veiledning.

Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsen er lagt på 2. syklus (masternivå) i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. En kandidat med fullført videreutdanning i psykisk helsearbeid har følgende totale læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om menneskets utvikling, forståelse for menneskelig mangfold og risiko for utvikling av psykiske helseproblemer i lys av det samfunn og kultur mennesket er en del av.

- Har avansert kunnskap om ulike begreper, teorier og forståelsesmodeller når det gjelder psykiske helseproblemer, og kan forholde seg analytisk til disse og se konsekvenser for behandling.
- Har inngående kunnskap om faglige, etiske og juridiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid.
- Har inngående kunnskap om helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering av psykiske helseproblemer og lidelser.
- Har inngående kunnskap om relasjons- og samhandlingsprosesser i psykisk helsearbeid.
- Har inngående kunnskap om betydningen av et sammenhengende og helhetlig tjenestetilbud for enkeltmennesket, familien og nettverket.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan analysere og forholde seg refleksivt til egen personlige og faglige kompetanse.
- Har evne til å identifisere og kritisk analysere problemstillinger knyttet til egne erfaringer innen psykisk helsearbeid.
- Kan anerkjenne og sette seg inn i andres opplevelser og de konsekvenser psykiske helseproblemer kan ha.
- Kan etablere relasjoner med mennesker med psykiske helseproblemer og deres familier og nettverk med utgangspunkt i deres ressurser, ønsker og behov.
- Kan håndtere ulike terapeutiske situasjoner, metoder og tilnærminger for å kunne samhandle med mennesker med psykiske helseproblemer.
- Har evne til å møte og ivareta eksistensielle, religiøse og kulturelle behov i psykisk helsearbeid.

Generell kompetanse og informasjonskompetanse:

Kandidaten

- Har inngående evne til kritisk refleksjon og etisk refleksjon i psykisk helsearbeid.
- Kan formidle, gi undervisning og veiledning om psykisk helsearbeid.
- Er bevisst på de verdimeslige prioriteringer som styrer både forskning og klinisk arbeid innen psykisk helsearbeid.
- Kan anvende arbeidsmåter som kan tilføre lokalsamfunnet kunnskap om psykiske helseproblemer.
- Har evne til å bruke og vurdere ulike typer vitenskapelige kunnskapskilder og databaser.
- Har evne til å systematisere, kritisk vurdere og formidle skriftlig og muntlig forskning og erfaringsbasert kunnskap i psykisk helsearbeid.

Arbeids- og yrkesmuligheter etter endt utdanning

Videreutdanning i psykisk helsearbeid kvalifiserer helse- og sosialarbeidere til forebyggende samarbeid, helsefremmende samarbeid og behandlingssamarbeid med mennesker med ulike former for psykiske helseproblemer innenfor offentlige, private og frivillige organisasjoner som fordrer kompetanse i psykisk helsearbeid (eks. stillinger i kommuner, bydeler og helseforetak).

Utdanningen kvalifiserer til stillinger som psykiatrisk sykepleier og /eller psykisk helsearbeider og til videre kvalifisering som klinisk sosionom, klinisk spesialist etc. (avhengig av eget fagforbund/profesjon).

Videre studiemuligheter etter endt utdanning

Fullført videreutdanning vil gi muligheter for opptak til andre studieår i mastergrader som tilbys ved VID vitenskapelige høyskole eller andre relevante masterstudier ved andre høyskoler/universitet, hvor hele eller deler av videreutdanningen kan søkes innpasset/godkjent som del av mastergraden.

Emnebeskrivelser

Perspektiver på psykisk helsearbeid

Perspectives on mental health care

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VUPS5010 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår Forkunnskapskrav: ingen	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 30 timer Omfang studentstyrt arbeid: 240 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer

Innhold

I dette emnet behandles grunnleggende begreper og fenomener som helse, sosiale problemer, sykdom, livskvalitet og recovery sett i sammenheng med hvordan mennesker kan utvikle psykiske problemer og lidelser. Studentene skal utdype sin kunnskap om psykiske lidelser, sin forståelse og innsikt i hvordan psykiske lidelser oppleves og hvilke konsekvenser (for eksempel stigmatisering) det kan få i hverdagen. Studentene skal kunne analysere sammenhengen mellom psykiske lidelser og biologiske, psykologiske, sosiale og samfunnsmessige forhold, og vurdere konsekvenser av valg av behandlingsmodeller eller handlingsalternativ. De skal tilegne seg kunnskaper om ulike syn på psykiske lidelser i forskjellige kulturer, og sammenheng mellom migrasjon og psykisk helse.

Hovedtemaer:

- Vitenskapelig kunnskap og profesjonell kunnskap.
- Hovedtradisjoner i vitenskaps- og kunnskapsteori: empiristiske tradisjoner, hermeneutikk, fenomenologi og sosialkonstruktivisme.
- Psykisk helsevern i et historisk perspektiv.
- Brukermedvirkning og forhold som fremmer og hemmer brukermedvirkning.
- Hva er psykisk helsearbeid?
- Etske problemstillinger i psykisk helsearbeid.
- Kommunikasjon og relasjon i psykisk helsearbeid.
- Tilknytningsteorier.
- Tverrfaglig veiledning.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om ulike vitenskapsteoretiske og biologiske, psykologiske og psykososiale forklaringsmodeller på psykisk lidelse og psykisk helse.
- Har utdypet kunnskap om historiske og faglige perspektiver i arbeidet med personer med psykiske helseproblemer, samt hvordan denne kunnskapen kan møte personens erfaringsbaserte kunnskap.
- Har inngående kunnskap om menneskesyn og etikk knyttet til psykisk helse og psykisk lidelse.
- Har kunnskap om faglige problemstillinger med utgangspunkt i brukermedvirkning og profesjonsansvar, makt, avmakt, tvang, autonomi og samtykkekompetanse.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan integrere i sin virksomhet at alle mennesker har samme grunnleggende rettigheter uavhengig av rase, religion, overbevisning og kulturell tilhørighet.
- Kan kritisk vurdere og anvende kunnskap fra ulike kilder til å formulere og strukturere faglige resonnementer.
- Kan argumentere faglig og etisk for sine handlingsvalg.
- Kan formidle teoretisk og empirisk kunnskap skriftlig og muntlig.
- Kan delta i diskusjoner som fremmer kunnskap om fagområdet psykisk helse og brukers/pasientens perspektiv.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan reflektere over betydningen av dannelse og egne holdninger i yrkesutøvelsen.
- Kan kritisk vurdere egen praksis og problemstillinger av faglig og etisk karakter i ulike situasjoner.
- Kan anvende sin kunnskap og sine ferdigheter på faglig relevante områder for å gjennomføre ulike og sammensatte oppgaver i psykisk helsearbeid.
- Kan analysere og ha en reflektert holdning til forhold som fremmer og hemmer brukermedvirkning.
- Kan analysere og forholde seg kritisk til helse- og sosialpolitiske, juridiske og økonomiske rammebetingelser for arbeid med psykisk helse, og kan anvende analysene i faglige og etiske resonnementer.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Seminarundervisning og fremlegg
- Øvelser
- Tverrfaglig veiledning

Obligatoriske aktiviteter

- Skriftlige arbeidskrav
- Nærværsplikt
- Tverrfaglig veiledning

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen i gruppe med 4-6studenter	Et semester	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 4000 ord (+/-10 %). Felles karakter per gruppe

I begynnelsen av semesteret presenteres oppgaveteksten. Vurderingsformen er et essay som studentene skal jobbe med i løpet av emnets varighet og som skal leveres før semesterslutt. Oppgaveteksten legger vekt på kunnskap og analyse/drøfting av sentrale temaer i emnet.

Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis

Worldview, values and professional practice

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VUPS5020 Antall studiepoeng: 5	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo	Praksisstudier: Nei
Tilbys som enkeltemne: Ja	Undervisningstermin: Høst	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 15 timer
Studienivå: Høyere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 120 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 135 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 1. studieår		
Forkunnskapskrav: ingen		

Innhold

Emnet er VIDs profilemne for alle masterprogrammer. Emnet har særlig fokus på profesjonell praksis med vekt på en verdibevisst forståelse, inkludert en forståelse av hva VIDs diakonale verdier handler om.

Emnet har en særlig vekt på utfordringer knyttet til maktproblematikk og til livssynsmessig og verdimessig pluralisme i profesjonell praksis. Emnet fokuserer på å opparbeide en forståelse av hva eget verdi- og livssynsmessig ståsted i møte med brukere med ulike verdier og livssyn betyr.

Hovedtemaer:

- Verdier i profesjonell praksis.
- Det livssynsåpne, multikulturelle samfunn.
- Spenningen mellom kulturelt mangfold, sekularisering og individualisering som kontekst for profesjonell praksis.
- Kritisk refleksjon over egne førforståelser og verdier.
- Maktperspektiver i profesjonell praksis.
- Diakonale og trosbaserte tradisjoner i profesjonell praksis.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har kunnskap om kritiske diskurser rundt maktforhold og verdier i relasjon til profesjonell praksis.

- Har kunnskap om trosbaserte og diakonale aktørers tradisjoner og roller i samfunn, helse og velferd.
- Har utdypet kunnskap om betydningen av brukeres livssyn og verdier for profesjonell praksis.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan analysere faglige problemstillinger i lys av samfunnets kulturelle og livssynsmessige mangfold.
- Kan tematisere og analysere livssyn og verdiers betydning for profesjonsutøvelsen.
- Kan identifisere og forholde seg kritisk til maktforhold i profesjonelle relasjoner.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan ta del i tverrfaglige verdidiskusjoner.

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettbaserte leksjoner
- Seminarer/forelesninger
- Studentaktive metoder som fremmer tverrfaglig refleksjon og drøfting

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen (individuell skriftlig oppgave)	Et semester	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 2000 ord (+/-10 %).

I begynnelsen av emnet (slutten av første samling, eller tilsvarende hvis heltid/ikke samlingsbasert) presenteres oppgaveteksten. Vurderingsformen er et essay som studentene skal jobbe med i løpet av emnets varighet og som skal leveres ca 1 uke etter siste undervisning/studentaktivitet. Oppgaveteksten legger vekt på kunnskap og analyse/drøfting av sentrale temaer i emnet og deres relevans for studentens spesifikke fag/profesjonsfelt.

Kunnskapsformer og terapeutisk samhandling

Forms of knowledge and therapeutic interaction

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VUPS5030 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Vår	Praksisstudier: Nei
Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad	Obligatorisk undervisning: Ja	Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår		Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 360 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 405 timer

Forkunnskapskrav: Gjennomført obligatorisk undervisning i emnene Perspektiver på psykisk helsearbeid (emnekode VUPS5010) og Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis

Innhold

Emnet omfatter menneskelige reaksjoner på vanskelige livshendelser i et livsløpsperspektiv.

Hovedtemaer:

- Helsefremmende modeller og bedringsprosesser.
- Sentrale teoretiske perspektiver for forståelse, beskrivelse og behandling av ulike psykiske helseproblemer og rusavhengighet.
- Ethiske, eksistensielle og religiøse dilemmaer.
- Samtalemetoder og relasjonell kunnskap.
- Tverrprofesjonelt samarbeid og modeller for samhandling.
- Migrasjon og psykisk helse.
- Lovgrunnlag, aktuelle politiske føringer.
- Organisering og rammevilkår for ulike former for psykisk helsetjenestetilbud.
- Tverrfaglig veiledning.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om sentrale tilnærminger til mennesker med psykiske helseproblemer og rusavhengighet.
- Har inngående kunnskap om ulike forståelsesformer av psykiske lidelser og etiske utfordringer.
- Har inngående kunnskap om organisering av psykiske helsetjenestetilbud med særlig vekt på helsefremmende modeller.

- Har inngående kunnskap om ulike aktører og modeller for samhandling i psykiske helsetjenester.
- Har avanserte kunnskaper om personers rettigheter og helse- og sosialarbeideres plikter og lovverket som omfatter psykiske helsetjenester.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan anvende teoretisk og forskningsbasert kunnskap for å analysere problemstillinger knyttet til ulike kunnskaps- og behandlingsformer.
- Kan anvende relasjonskompetansen i et respektfullt samarbeid med mennesker med ulike livsutfordringer.
- Kan anvende ulike arbeidsformer i møte med mennesker i sårbare situasjoner.
- Kan anvende kunnskap om og ha en reflektert holdning til lovverk, rettigheter og plikter som omfatter psykiske helsetjenester.
- Kan anvende ulike samhandlingsmodeller i møte med dagens flerkulturelle samfunn.
- Har evne til å møte og ivareta eksistensielle, religiøse og kulturelle behov i psykisk helsearbeid.

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan analysere sammenhenger mellom ulike kunnskapssyn og behandlingssyn i møte med mennesker med psykiske helseproblemer og deres kontekst.
- Kan formidle kunnskap og ha en reflektert holdning i møte med mennesker med psykiske helseproblemer, ulike fagpersoner og allmenheten.
- Kan analysere sammenhenger mellom organisering av psykiske helsetjenester, tverrfaglig samhandling og helsefremmende psykisk helsearbeid i dagens flerkulturelle samfunn.
- Kan formidle kunnskap om rettigheter, plikter og lovverk som omfatter psykiske helsetjenester, samt ha en reflektert holdning til etiske problemstillinger som knytter seg til disse.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studiegrupper
- Seminar
- Øvelser
- Tverrfaglig veiledning

Obligatoriske aktiviteter

- Skriftlige arbeidskrav
- Nærværsplikt
- Tverrfaglig veiledning
- Refleksjonsnotat fra den tverrfaglige veiledningen på 500 ord +/-10 %

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen (individuell skriftlig oppgave)	Et semester	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 4000 ord (+/-10 %)

Oppgaveteksten presenteres i begynnelsen av emnet (slutten av første samling).

Vurderingsformen er en gitt oppgave som studentene får et semester til å arbeide med.

Oppgaveteksten legger vekt på kunnskap og analyse/drøfting av sentrale temaer i emnet og deres relevans for ulike kunnskapsformer og terapeutisk samhandling.

Systematisk kunnskapsutvikling i profesjonell praksis

Knowledge development in professional practice

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VUPS6010	Undervisningsspråk: Norsk	Praksisstudier: Ja
Antall studiepoeng: 15	Undervisningssted: Oslo	Praksisomfang: 8 uker
Tilbys som enkeltemne: Nei	Undervisningstermin: Høst	Studentarbeidsomfang
Emnestatus: Obligatorisk emne	Obligatorisk undervisning: Ja	Undervisningsomfang: 45 timer
Studienivå: Høyere grad		Omfang studentstyrt arbeid: 360 timer
Plassering i studieløpet		Totalt antall studentarbeidstimer: 405 timer
Heltid: Ikke aktuelt		
Deltid: 2. studieår		
Forkunnskapskrav: Bestått emnene Perspektiver på psykisk helsearbeid (emnekode VUPS 5010) og Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis (emnekode VUPS 5020) samt gjennomført obligatorisk undervisning og andre obligatoriske aktiviteter i emnet Kunnskapsformer og terapeutisk samhandling (emnekode VUPS 5030).		

Innhold

Praksisstudier kan finne sted på samme arbeidsplass som studenten arbeider til daglig, eller annen godkjent praksisplass. Praksisstudienes skal hovedsakelig foregå på dagtid eller i vanlig turnusarbeid over sammenhengende 8 uker, à 30 timer, totalt 240 timer, og er veiledet av en praksisveileder. Praksisveileder skal ha utdanning innen fagfeltet. Studenten har sammen med praksisveileder ansvar for at det blir gjennomført én time veiledning per uke i løpet av praksisperioden. Studenten utarbeider en problemstilling som er knyttet til følgende målområder: *Relasjonskompetanse og samhandlingskompetanse*. Problemstillingen skal godkjennes av studiestedets veileder før praksis starter. I praksisperioden skal studenten skrive refleksjonsnotat, til sammen 4 ganger. Hvert refleksjonsnotat skal bestå av 500 ord (+/-10 %). Studenten skal levere 2 refleksjonsnotat som danner basis for midtveissamtalen med lærerveileder og praksisveileder, samt 2 refleksjonsnotater som er grunnlag for studentens selvevaluering ved avsluttende evalueringssamtale med praksisveileder.

I refleksjonsnotatene skal studentene metodisk undersøke sine opplevelser i møte med pasienter, pårørende og medarbeidere både internt og eksternt. Gjennom en refleksiv og narrativ skriving søker studentene å forstå, formidle og fordype sine opplevelser, erfaringer og egen rolle i samhandling med andre i praksisfeltet. Hensikten med en slik autoetnografisk skriveprosess er at studentene skal styrke sin evne til refleksivitet på egen praksis. Det innebærer også å utvikle en sterkere bevissthet om hvilket perspektiv man inntar og hvilke antakelser som ligger til grunn for praksisutøvelsen, noe som krever at studentene knytter teoretisk kunnskap til egne praksisopplevelser. Å skrive refleksjonsnotater bidrar til en lærings- og endringsprosess som er viktig i det emosjonelt krevende arbeidet med pasienter med psykiske helseproblemer og deres pårørende. Det å utforme refleksjonsnotater bidrar til å utvikle og styrke ens profesjonelle identitet, å øke bevisstheten om sin forforståelse og evnen til å se sammenhenger mellom teori og praksis.

Hovedtemaer:

- Innføring i autoetnografisk metode.
- Utarbeiding av problemstilling.
- Undersøke sine opplevelser og erfaringer ved hjelp av refleksiv og narrativ skriving.
- Veiledning.
- Tverrfaglig veiledning.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- Har inngående kunnskap om teorier, forskning og pasienters/brukeres/pårørendes erfaringskunnskap som er relevant for psykososialt arbeid.
- Har bred kunnskap fra eget arbeidsområde knyttet til oppgaver ovenfor individ, grupper, familie og lokalsamfunn innenfor psykisk helsearbeid.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan bruke autoetnografi som en systematisk metode til å reflektere over egen personlige kompetanse og praksisutøvelse, samt styrke egen evne til videre utvikling.
- Kan etablere relasjoner med, gi omsorg til og samhandle med personer med psykiske helseproblemer og deres nettverk med utgangspunkt i deres ressurser, ønsker og behov.
- Kan kommunisere klart og direkte og evner å vise empati overfor mennesker med psykiske helseproblemer og deres nettverk.
- Kan etablere forpliktende samarbeid med det mål at mennesker med psykiske helseproblemer skal øke sin livskvalitet og mestring i dagliglivet.
- Bidrar til samspill med brukerne/pasientene med mål om å fremme deres interesser når det gjelder etater, organisasjoner og i lokalsamfunnet, og lærer seg arbeidsmåter som kan tilføre lokalsamfunnet kunnskap om psykiske lidelser.
- Kan analysere og forholde seg kritisk til eget fags særegne bidrag i psykisk helsearbeid.

Generell kompetanse:

Kandidaten:

- Evner å systematisere, dokumentere og formidle kunnskapsbasert praksis til fagmiljø og til allmenheten.
- Kan anvende sin relasjonskompetanse på en etisk reflektert måte i møte med mennesker med psykiske helseproblemer og deres nettverk.
- Kan identifisere behov, igangsette og evaluere tiltak i samhandling med mennesker med psykiske helseproblemer og deres familie og nettverk i en tverrfaglig kontekst.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studiegrupper
- Praksisseminar
- Øvelser
- Individuell veiledning
- Tverrfaglig veiledning

Obligatoriske aktiviteter

- Praksisveiledning
- Skriftlig arbeidskrav
- Nærværsplikt
- Tverrfaglig veiledning

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Praksis med individuell praksisrapport	Et semester	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering

Vurdering av praksis

Det avholdes midtveisvurdering sammen med lærerveileder og praksisveileder. Sluttvurdering gjøres sammen med praksisveileder.

Evalueringskjemaet må undertegnes av både student, praksisveileder og lærerveileder. Studenten har selv ansvar for å levere inn skjemaet elektronisk til høgskolen.

Praksisstudiene anses som **bestått ut fra følgende kriterier:**

- 1) Utdanningens krav til gjennomført praksis og med undertegnet evalueringskjema.
- 2) Studentens 4 skriftlige refleksjonsnotater. Hvert refleksjonsnotat skal bestå av 500 ord +/-10 %.
- 3) Avsluttende praksisrapport, lengde 1000 ord +/- 10 %.

Høgskolen har i henhold til Lov om universitet og høgskoler ansvaret for den endelige vurderingen av studenten.

Annet

- Studenten må være tilstede minimum 90 % av den planlagte tiden for å få praksis godkjent.
- Fravær utover 10 % må tas igjen etter avtale med lærerveileder eller praksisveileder.

Relasjonskompetanse i et psykososialt perspektiv

Relational competence in a psychosocial perspective

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VUPS6020 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 2. studieår	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst/vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 360 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 405 timer

Forkunnskapskrav: Bestått emnet Kunnskapsformer og terapeutisk samhandling (emnekode VUPS 5030) og obligatoriske aktiviteter i emnet Systematisk kunnskapsutvikling i profesjonell praksis (emnekode VUPS6010).

Innhold

Innholdet i emnet har fokus spesielt på individ, gruppe, familie, pårørende og nettverk. Dette blir belyst ut fra både et barneperspektiv og et voksenperspektiv. Volds- og rusproblematikk og konsekvenser hos barn, voksne og parforhold blir belyst.

- Familiearbeid i et dialogisk perspektiv.
- Samhandling med barn, familie, pårørende og nettverk.
- Rus og voldsproblematikk.
- Nettverksarbeid og dialogiske prosesser.
- Psykososiale intervensjoner i og utenfor institusjon.
- Tverrfaglig veiledning.

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om utvikling, forebygging, behandling og rehabilitering av psykiske helseproblemer i et helsefremmende perspektiv.
- Har inngående kunnskap om relasjonell og dialogisk forståelse hvor familien og pårørende har en sentral plass.
- Har omfattende kunnskap om og forståelse for hvordan psykiske helseproblemer påvirker familien og nettverket.
- Har fordypet kunnskap om psykososialt arbeid som et samspill mellom individ, familie, gruppe og nettverk.

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan anvende metoder i psykososialt arbeid for å bidra til utviklings- og læringsprosesser i møte med mennesker med ulike former for psykiske helseproblemer.
- Kan anvende dialogisk forståelse i arbeid med familie og nettverk.
- Kan analysere, reflektere og formidle terapeutisk relasjonskompetanse.

Generell kompetanse:

- Har avansert kunnskap om ulike begreper, teorier og forståelsesmodeller om psykiske plager, og kan forholde seg analytisk til disse og se konsekvenser for behandling.
- Kan analysere og begrunne sine teoretiske, etiske og personlige kunnskaper i profesjonell praksis.
- Kan anvende kunnskap til å utvikle og formidle ny kompetanse, vurdere og gjennomføre selvstendige faglige oppgaver og forsknings- og utviklingsvirksomhet.
- Har evne til å bruke og vurdere ulike typer vitenskapelige kunnskapskilder og databaser.
- Har evne til å systematisere, kritisk vurdere og formidle skriftlig og muntlig forsknings- og erfaringsbasert kunnskap i psykisk helsearbeid.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Fordypningsoppgaveseminar
- Øvelser
- Gruppearbeid
- Individuell veiledning
- Tverrfaglig veiledning

Obligatoriske arbeidskrav

- Innlevering av prosjektskisse med foreløpig problemstilling.
- Deltagelse på fordypningsoppgaveseminar og kommentar til medstudent.
- Nærværsplikt.
- Tverrfaglig veiledning.
- Innlevering av refleksjonsnotat fra tverrfaglig veiledning, lengde 500 ord +/-10 %
- Innlevert bekreftelse på gjennomført 60 timer tverrfaglig veiledning.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Fordypningsoppgave	Et semester	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering

Formålet med fordypningsoppgaven er at studentene skal utføre en selvstendig og skriftlig oppgave. Fordypningsoppgaven utgjør 15 studiepoeng. Arbeidet skal gi studenten trening i å forholde seg til tema og spørsmål med relevans for psykisk helsearbeid. Det skal gi trening i å arbeide systematisk og metodisk, og bidra til at studenten oppøver en etisk og kritisk holdning til fagfeltet psykisk helsearbeid.

Tema skal være relevant for fagområdet psykisk helsearbeid i et psykososialt perspektiv. Fordypningsoppgave på 8000 +/-10 %. Antallet ord gjelder også når to studenter skriver sammen.

Nærmere om individuelle veiledning

Hver student tildeles en lærerveileder. Det gis tilbud om en veiledningstime i gruppe og tre individuelle veiledningstimer totalt. Veileder har ansvar for å bistå studenten i oppgaveskrivingen og med utfordringer som studenten møter i arbeidet. Studenten har ansvar for å gjøre avtaler med veileder og forberede materiale til veiledningen (se for øvrig retningslinjer for fordypningsoppgaven).